SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	25/5770
Dok.nr:	Ugyldig flettefelt
Arkiv:	
Saksbehandler:	Vladimir Matic
Dato:	27.10.2025

Ugyldig flettefelt

Forslag til forskrift om meldeplikt ved hogst i Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes kommune

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 126/25	Formannskapet	27.11.2025

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Sortland formannskap vedtar å legge forslag til «Forskrift om meldeplikt ved hogst i Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes kommune» ut til offentlig høring med en høringsfrist på to måneder.

Formannskapet behandling - 27.11.2025 - PS-126/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Repr. Maroun Abou Zeid (FRP) ba om en kort permisjon og forlot møtet.
Det er 8 repr. tilstede under behandling og votering av saken.

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 126/25 VEDTAK:
Sortland formannskap vedtar å legge forslag til «Forskrift om meldeplikt ved hogst i Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes kommune» ut til offentlig høring med en høringsfrist på to måneder.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken omhandler forslag til forskrift om meldeplikt ved hogst i kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes. Formålet med forskriften er å legge til rette for rådgivning til grunneiere før hogst, sikre ønsket resultat og motvirke ytterligere avskoging i regionen. Forskriften vil også styrke kunnskapsgrunnlaget før gjennomføring av planlagte avvirkningstiltak.

FAKTA I SAKEN

Sortland kommune som vertskommune og interkommunalt samarbeid:

Sortland kommune fungerer som vertskommune, og samarbeider med Andøy, Bø, Flakstad, Hadsel, Lødingen, Moskenes, Vestvågøy, Vågan og Øksnes om forvaltning av nærings- og miljøvirkemidler i landbruket. Samarbeidet er basert på administrativt vertskommunesamarbeid, jf. kommunelovens kapittel 17.

I henhold til avtalen fra 2007 om felles forvaltning av nærings- og miljøvirkemidler i landbruket og skogbrukskompetanse, er Sortland kommune delegert myndighet til å vedta endringer eller nye forskrifter med hjemmel i skogbruksloven og jordloven, innenfor fagteamets arbeidsområde.

Sortland kommune har ansvar for rådgivning innen skogkultur, skogsdrift, veibygging og miljøhensyn, og forvalter relevante lover og forskrifter knyttet til skogbruk. Forskriften vedtas for alle kommunene som deltar i vertskommunesamarbeidet, og sendes på høring til berørte kommuner.

Vernskog og meldeplikt ved hogst:

Hele Norge er for tiden involvert i en omfattende revisjon av gjeldende vernskoggrenser og tilhørende forskrifter. Vernskogbegrepet har historiske røtter tilbake til den første Skogloven av 1893. I regionene Lofoten og Vesterålen er all skog klassifisert som vernskog, noe som medfører meldeplikt ved hogst. Skogeier har ansvar for å sende melding om planlagt hogst i vernskog senest tre uker før tiltaket iverksettes.

De gjeldende bestemmelsene for vernskog i kommunene i Lofoten og Vesterålen stammer fra perioden 1933–1939, og er fastsatt med hjemmel i Skogvernloven av 1932. Det er vedtatt at all skog i disse kommunene skal omfattes av vernskogstatus.

Formålet med vernskog er å regulere skogbruksaktivitet i områder hvor skogen, grunnet klimatiske forhold, enten beskytter annen skog, fungerer som vern mot naturskader, eller selv er utsatt for skade. Hogst i vernskog er underlagt regionale og lokale regler for meldeplikt.

I 2023 besluttet Landbruksdirektoratet å igangsette en revisjon av vernskoggrenser og forskrifter. Arbeidet omfatter følgende kategorier:

- Vernskog mot fjell og annen sårbar skog
- Skog som fungerer som vern for annen skog eller landbruksområder (vernskog mot kyst)
- Skog som gir beskyttelse mot naturskader

De oppdaterte forskriftene og grensene vil publiseres fortløpende i digitalt format etter hvert som arbeidet skrider frem hos Statsforvalteren.

I henhold til veileder og instrukser fra Landbruksdirektoratet er det fastsatt:

- «Lofoten har kyst klima og er utsatt til vind og hav. Derfor er all skog i Lofoten vernskog - Vågan, Vestvågøy, Flakstad og Moskenes kommune.
- Vesterålen er ikke utsatt til vind og hav like mye – Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes kommune. Vernskoggrensen mot fjell i Vesterålen skal festes på 150m over hav.
- I tettbefolkede områder f.eks. rundt Stokmarknes eller Lødingen skal grensen festes på 100m over havet.
- Vernskoggrensen mot kysten i Vesterålen, skal festes på 300m avstand fra kystlinje.

- Hvis skogeier ønsker å gjøre hogst i vernskog, må en sende melding om hogst til kommunen. Skogeier er ansvarlig for at melding om hogst i vernskog sendes senest 3 uker før hogsten settes i gang. Unntak er hogst i lauvskogen på under 2 dekar. Hvis kommunen har innvendinger, plikter de å svare innen 3 uker etter mottak av meldingen. Om kommunen trenger mer tid for å ta stilling til tiltaket, kan fristen forlenges med inntil 14 dager. Hogst skal ikke igangsettes før svarfristen har gått ut.

Produktiv kulturskog i Vesterålen befinner seg som regel under 150 meter over havet, og faller dermed utenfor vernskogområdene. Hogst i slike områder er ikke underlagt meldeplikt.

Bestemmelsene om vernskogområder er oversendt Statsforvalteren i Nordland, og vil inngå i de regionale bestemmelsene og forskriftene om vernskog.

Kommunens rolle som myndighetsutøver:

Kommunene er delegert myndighet etter Skogbruksloven, Forskrift om bærekraftig skogbruk og Naturmangfoldloven. Kommunen kan blant annet:

- gi skogeieren pålegg om gjennomføring av skogregistreringer og utarbeiding av ressursoversikt.
- innføre meldeplikt.
- av hensyn til miljøverdier, nekte skogeier:
- å plante i treløse områder
- skifte treslag
- gjødsle
- bruke plantevernmidler
- og/eller sette vilkår for gjennomføring av disse tiltakene
- gi tillatelse til bygging eller ombygging av skogsveier og andre anlegg (brua, snuplass…)
- nekte hogst eller sette vilkår ved uheldige virkninger for miljøverdier og stille krav om å rette opp kjøreskader.
- stille krav om foryngelse - planting etter hogst.

Sortland kommune som vertskommune for kommunene i Lofoten og Vesterålen, forvalter en rekke lover og forskrifter knyttet til skogbruk, kontrollerer implementering av regelverket, gir råd om skogkultur, skogsdrift, veibygging og miljøhensyn i skogbruket.

Nedbyggingen av produksjonsskog og foryngelse etter hogst:

En sammenstilling av resultatene fra nasjonale kartlegginger og regionale undersøkelser i Lofoten og Vesterålen viser et betydelig tap av produksjonsskog. Nedbygging av slike skogarealer fremstår som en vedvarende og bekymringsfull trend. Omtrent 50 % av hogstarealene blir enten avskoget eller står uten aktive tiltak for ny skogproduksjon, herunder planting etter hogst.

I tillegg kommer arealer hvor det er forsøkt tilplanting, men hvor resultatene ikke oppfyller kravene til tilfredsstillende etablering. Dette bidrar ytterligere til å forsterke den negative utviklingen. Resultatkartlegginger og foryngelseskontroller viser at kun en liten andel av hogstfeltene oppfyller lovpålagte krav til minste antall planter per arealenhet.

Statistikk over hogstaktivitet og planting gir et tydelig bilde av utviklingen over tid. Den samlede oversikten indikerer at bestemmelsene om foryngelsesplikt etter hogst, slik de er nedfelt i skogbruksloven, i stor grad ikke etterleves – verken i Lofoten eller i Vesterålen.

VURDERING

På bakgrunn av denne statistikken, vurderes det til at det er nødvendig å holde kontroll på at bestemmelsene i Lov om skogbruk, Forskrift om bærekraftig skogbruk og Naturmangfoldloven følges.

Ny forskrift er vurdert etter Lov om skogbruk § 11, Forskrift om bærekraftig skogbruk § § 5, 6, 7 , 8 og Naturmangfoldloven § § 1, 5.

Lov om skogbruk fastsetter rettigheter og plikter for kommuner. I henhold til § 11 i Lov om skogbruk har kommunen mulighet til å innføre meldeplikt om hogst:

«Når det er nødvendig for å halde kontroll med at lova blir følgt, kan kommunen eller anna skogbruksstyresmakt gjere vedtak om at skogeigarar skal ha plikt til å melde inn planar om hogst og tiltak knytt til forynging og stell av skog. Denne meldeplikta kan gjelde ein eller fleire skogeigarar i heile eller delar av kommunen.

Meldinga skal vere skriftleg og gi opplysningar om dei planane eigaren har for hogst eller tiltak. Meldinga skal sendast til kommunen seinast 3 veker før hogsten eller tiltaket skal setjast i verk.

Har kommunen ikkje gitt svar på meldinga innan 3 veker frå den dagen da meldinga kom fram til kommunen, eller gjort vedtak med heimel i §§ 6 tredje ledd, 8 andre ledd eller forskrift i medhald av §§ 4 eller 7, kan det meldte tiltaket setjast i verk i samsvar med dei reglane som gjeld etter lova. Om kommunen treng meir tid for å ta stilling til tiltaket, kan fristen forlengjast med inntil 14 dagar. Tillatelsen gjelder for 10 år.»

Skogeiere som ønsker å selge tømmer til industrien, er forpliktet til å følge kravene i Norsk PEFC Skogstandard. Etter revisjonen av standarden som trådte i kraft 1. mars 2024, må skogeiere dokumentere relevant kompetanse ved å gjennomføre et godkjent PEFC-kurs.

Ansvaret for en bærekraftig skogforvaltning som ivaretar biologisk mangfold, kulturminner, friluftsliv og en sunn og livskraftig skog, ligger hos skogeieren. Kommunen har samtidig et kontrollansvar for å sikre at regelverket følges ved avskoging, og at hensyn til biologisk mangfold, turområder, friluftsliv, kulturverdier, langsiktig virkesproduksjon og skogens helse blir ivaretatt.

Som en del av dette ansvaret fører kommunen tilsyn med at foryngelse – herunder planting etter hogst – gjennomføres i tråd med gjeldende anbefalinger og regelverk. Dette innebærer at alle aktører i skogbruket må etterleve bestemmelsene i Skogbruksloven, Forskrift om bærekraftig skogbruk og Naturmangfoldloven.

Skogforvalter vurderer at innføring av meldeplikt ved hogst i produktiv skog er nødvendig for å sikre etterlevelse av nevnte lovverk. En slik meldeplikt vil også bidra til at hensyn til turområder og friluftsområder blir bedre ivaretatt. Ved å innføre meldeplikt for all hogst i produktiv skog, får kommunen bedre forutsetninger for å følge opp hogstflater både før og etter hogst.

Melding i forkant av hogst gir kommunen anledning til å komme med innspill før skogeier fatter endelig beslutning om fremtidig bruk av arealet. Kommunen kan da gi veiledning basert på skogeiers behov, og involvere jordbruksmyndighetene tidlig ved ønske om omdisponering. Dette muliggjør en tidlig vurdering av om grunneieren har et reelt behov for omdisponering av arealet.

Videre kan kommunen gi informasjon om relevante tilskuddsordninger, plikter, lovverk og annen aktuell veiledning. Tidlig involvering fra kommunen kan også bidra til å forhindre pålegg om tilplanting eller tvangsplanting dersom foryngelsen etter hogst ikke er tilfredsstillende.

Avslutningsvis kan meldeplikt fungere som et føre-var-tiltak for å sikre at avvirkningstiltak gjennomføres i samsvar med kommuneplanens arealdel og med hensyn til viktige natur- og artsregistreringer. Ved eventuelle konflikter med slike registreringer vil kommunen kunne påvirke prosessen og omfanget av tiltaket.

En meldeplikt på all hogst i produktivskog vil være fordelaktig av følgende årsaker:

1. **Kommunens mulighet til oppfølging**

- **før hogst:** Gir kommunen mulighet til å påvirke skogeier før avgjørelser tas, med fokus på fremtidig produksjon på arealet.

- **nøytral rådgiving før hogst:** Meldeplikt gir kommunen anledning til å gi nøytral faglig rådgiving til en grunneier.

2. **Tidlig kobling til jordbruksmyndigheter**

- Ved ønske om omdisponering kan kommunen raskt involvere jordbruksmyndighetene for en tidlig vurdering. Dette avklarer om grunneieren har et reelt behov og sparer tid og ressurser.

3. **Føre-var-tiltak for miljø og lovverk**

- Sikrer at hogst følger kommuneplanens arealdel og tar hensyn til natur- og artsregistreringer.
- Gir kommunen mulighet til å påvirke prosessen og omfanget av tiltaket.

4. **Økonomisk, miljømessig og klimamessig gevinst**

- **Økonomi:** Rådgivning fra kommunen kan sikre at skogen ikke hogges før den er hogstmoden, noe som kan doble verdien de siste 20 årene før hogst.
- **Miljø og klima:** Forlenget omløpstid er svært positivt i klimasammenheng ved at skogen får stå lengre og binde karbon i den perioden som skogen er i best vekst.

5. Informasjon og støtte til skogeier

- Kommunen kan informere om tilskudd, plikter og relevant lovverk slik at skogeier er klar om dette før avvirkning gjennomføres.
- Tidlig veiledning reduserer risikoen for pålegg om tilplanting eller tvangsplanting ved mangelfull foryngelse.

Forskrift legges ut for høring med frist på to måneder for innspill. Ved høringsinnspill som gir ytterligere endringer i forskriften, behandles dette på nytt i Formannskapet med ny utlegging.

DET FORESLÅS FØLGENDE TEKST I FORSKRIFT:

Tittel:

Forskrift om meldeplikt ved hogst i Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes kommune

Tekst:

Hjemmel: Fastsatt med hjemmel i Lov om skogbruk (Skogbrukslova) §11 27. mai 2005 nr. 31 og Forskrift om bærekraftig skogbruk FOR- 2023-09-25-1473

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å fremme en bærekraftig forvaltning av skog i kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes, i samsvar med skogbruksloven. Forskriften skal sikre at kommunens skogbruksmyndighet mottar melding om planlagt hogst før tiltaket iverksettes, og gis anledning til å gi veiledning i forkant av hogsten.

§ 2. Virkeområde, definisjon

Forskriften gjelder for all skog og skogmark som omfattes av skogbrukslovens bestemmelser innenfor kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes.

§ 3. Meldeplikt

All hogst som omfattes av Skogbrukslovas virkeområde, jf. § 2, skal meldes til kommunen senest tre uker før hogsten skal settes i verk. Unntak er hogst i lauvskogen på under to dekar.

Meldingen skal leveres på fastsatt skjema ("Melding om hogst av skog – Sortland kommune") og inneholde nødvendige opplysninger om hogstplanene. Foryngelse skal skje ved planting i samsvar med forskrift om bærekraftig skogbruk § 7, med mindre det foreligger dokumentasjon på tilstrekkelig naturlig foryngelse. Meldingen skal vedlegges kart som viser det berørte arealet.

Dersom kommunen ikke har gitt tilbakemelding innen tre uker fra mottak av meldingen, kan hogsten gjennomføres i samsvar med gjeldende bestemmelser i skogbruksloven, forskrift om bærekraftig skogbruk og Norsk PEFC Skogstandard. Kommunen kan ved behov forlenge fristen med inntil 14 dager.

Dersom hogsten ikke er igangsatt innen ti år etter at melding er sendt, må ny melding innsendes.

§ 4. Klage

Vedtak truffet av kommunen med hjemmel i denne forskriften kan påklages til Statsforvalteren i henhold til Skogbrukslovens § 21.

§ 5. Overtredelse

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften, kan straffes med bøter så vidt ikke forholdet rammes av strengere straffebestemmelser, jf. Skogbruksloven § 22.

§ 6. Forskriften trer i kraft XX.XX.202X etter kunngjøring.

Personalmessige forhold
Forskriften vil ikke ha noen personalmessige konsekvenser.

Økonomiske forhold
Forskriften medfører ingen negative økonomiske konsekvenser. All hogst som er tillatt etter gjeldende regelverk, vil fortsatt kunne gjennomføres.

Melding i forkant av hogst gir kommunen mulighet til å påvirke skogeier før endelig beslutning om fremtidig bruk av arealet fattes. Kommunen kan veilede skogeier basert på individuelle behov og, ved ønske om omdisponering, involvere jordbruksmyndighetene tidlig for å vurdere om det foreligger et reelt behov for omdisponering. Videre kan kommunen gi råd og informasjon om tilskuddsordninger, plikter, lovverk og annen relevant veiledning.

Tidlig involvering fra kommunen kan bidra til å unngå pålegg om tilplanting eller tvangsplanting dersom foryngelsen etter hogst ikke er tilfredsstillende. Meldeplikten kan også fungere som et føre-var-tiltak for å sikre at avvirkningstiltak gjennomføres i samsvar med kommuneplanens arealdel og med hensyn til viktige natur- og artsregistreringer. Ved eventuelle konflikter med slike registreringer vil kommunen kunne påvirke både prosessen og omfanget av tiltaket.

Skogen bør ikke avvirkes for tidlig; hogstmoden alder er normalt 80–90 år etter planting, ikke 60 år. Skogeiere bør derfor utnytte skogens vekstpotensial optimalt. Innenfor gjeldende retningslinjer for skogbruk står skogeier fritt til å bestemme hvordan skogen skal forvaltes.

Folkehelse
Forskrift vil bidra til bedre kontroll på avskoging i tur- og friluftsområder, og derav bedre folkehelse.

Klima-, miljø- og naturforhold
Skogarealene i Norge spiller en vesentlig rolle i opptaket av nasjonale karbonutslipp. Frisk og vekstkraftig skog gir både høy avkastning og betydelig karbonbinding, særlig når den får utvikle seg til

hogstmoden alder. Til tross for dette velger mange skogeiere å gjennomføre hogst tidligere enn anbefalt, noe som reduserer skogens potensial for karbonfangst.

Redusert avskoging av ungskog er derfor et viktig tiltak for å nå nasjonale klimamål. En mer restriktiv praksis knyttet til hogsttidspunkt vil kunne bidra til økt karbonlagring og styrket klimaforvaltning.

KONKLUSJON

Saken fremlegges for behandling i formannskapet i Sortland kommune med sikte på vedtak av ny forskrift om meldeplikt ved hogst i kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes.

Etter vedtak i formannskapet sendes forskriftsforslaget på offentlig høring. Dersom høringsinnspill medfører behov for ytterligere endringer i forskriften, behandles saken på nytt i formannskapet.

Endelig vedtak om forskriftsendring fattes av kommunestyret.